

31975L0321

L 147/24

EIROPAS KOPIENU OFICIĀLAIS VĒSTNESIS

9.6.1975.

PADOMES DIREKTĪVA

(1975. gada 20. maijs)

par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz lauksaimniecības un mežsaimniecības riteņtraktoru stūres iekārtu

(75/321/EEK)

EIROPAS KOPIENU PADOME,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 100. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

tā kā tehniskās prasības, kas, ievērojot dalībvalstu tiesību aktus, attiecas uz traktoriem, jāattiecinā, *inter alia*, arī uz to stūres iekārtu;

tā kā šīs prasības dažādās dalībvalstīs atšķiras, tā kā tāpēc visās dalībvalstīs papildus esošajiem noteikumiem vai to vietā būtu jāpieņem vienādas prasības, īpaši, lai dotu iespēju visiem traktoru tipiem piemērot EEK tipa apstiprināšanas procedūru, kas ir noteikta ar Padomes 1974. gada 4. marta Direktīvu 74/150/EEK ⁽³⁾ par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz lauksaimniecības vai mežsaimniecības riteņtraktoru tipa apstiprinājumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

1. "Lauksaimniecības vai mežsaimniecības traktors" ir jebkurš mehāniskais transportlīdzeklis, kuram ir riteņi vai kāpurķēdes un vismaz divas asis, kura galvenā funkcija ir vilces spēka radīšana un kurš ir īpaši konstruēts, lai vilktu, stumtu, pārvietotu vai darbinātu noteiktus lauksaimniecības vai mežsaimniecības darbarīkus, mehānismus vai piekabes. Tas var būt aprīkots kravu un pasažieru pārvadāšanai.

2. Šī direktīva attiecas tikai uz iepriekšējā punktā definētajiem traktoriem, kas aprīkoti ar pneimatiskām riepiem un kam ir divas asis, un kuru maksimālais projektētais ātrums ir no 6 līdz 25 kilometriem stundā.

2. pants

Neviena dalībvalsts nedrīkst atteikt traktora EEK vai valsts tipa apstiprinājumu, atsaucoties uz stūres iekārtu, ja tā atbilst pielikumā noteiktajām prasībām.

3. pants

Neviena dalībvalsts nedrīkst atteikt traktoru reģistrāciju vai aizliegt to pārdošanu, nodošanu ekspluatācijā vai lietošanu, atsaucoties uz stūres iekārtu, ja tā atbilst pielikumā noteiktajām prasībām.

4. pants

Grozījumus, kas vajadzīgi, lai pielikuma prasības pielāgotu tehnikas attīstībai, pieņem saskaņā ar Direktīvas 74/150/EEK 13. pantā izklāstīto procedūru.

5. pants

1. Dalībvalstis ievieš vajadzīgos noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības 18 mēnešu laikā pēc tās paziņošanas, un tās par to nekavējoties informē Komisiju.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka galvenos tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva, dara zināmus Komisijai.

6. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1975. gada 20. maijā

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
R. RYAN

⁽¹⁾ OV C 160, 18.12.1969., 29. lpp.

⁽²⁾ OV C 48, 16.4.1969., 21. lpp.

⁽³⁾ OV L 84, 28.3.1974., 10. lpp.

PIELIKUMS

1. DEFINĪCIJAS.

1.1. **“Stūres iekārta”.**

“Stūres iekārta” ir visa iekārta, kuras funkcija ir mainīt traktora braukšanas virzienu.

Var uzskatīt, ka stūres iekārtu veido:

- stūres vadības ierīce,
- stūres mehānisms,
- vadāmie riteņi,
- īpaša iekārta, kas dod papildu vai neatkarīgu enerģiju, ja tāda iekārta ir.

1.1.1. **“Stūres vadības ierīce”.**

“Stūres vadības ierīce” ir tā daļa, ko tieši darbina vadītājs, lai stūrētu traktoru.

1.1.2. **“Stūres mehānisms”.**

“Stūres mehānisms” ir visas detaļas, kas atrodas starp stūres vadības ierīci un vadāmajiem riteņiem, izņemot speciālo aprīkojumu, kas minēts 1.1.4. punktā. Stūres mehānisms var būt mehānisks, hidraulisks, pneimatisk, elektrisks vai jaukta tipa.

1.1.3. **“Vadāmie riteņi”.**

“Vadāmie riteņi” ir:

- riteņi, kuru virzienu attiecībā pret traktoru var tieši vai netieši mainīt, lai mainītu traktora braukšanas virzienu;
- posmainajiem traktoriem visi riteņi;
- vienas ass riteņi, kas var griezties ar dažādu ātrumu, lai mainītu traktora braukšanas virzienu.

Pašregulējoši rullišriteņi nav vadāmie riteņi.

1.1.4. **“Īpaša iekārta”.**

“Īpaša iekārta” ir tā stūres iekārtas daļa, kas dod papildu vai neatkarīgu enerģiju. Papildu vai neatkarīgu enerģiju var dot jebkura mehāniska, hidrauliska, pneimatiska, elektriska vai jaukta sistēma, piemēram, eļļas sūknis, gaisa sūknis vai akumulators u.c.

1.2. **“Dažādu tipu stūres iekārtas”.**

1.2.1. Atkarībā no vadāmo riteņu virzīšanai vajadzīgā enerģijas avota izšķir šādu tipu stūres iekārtas:

1.2.1.1. Mehāniskās stūres iekārtas, kurās stūrēšanai vajadzīgo enerģiju nodrošina tikai vadītāja muskuļi;

- 1.2.1.2. Stūres iekārtas ar stūres palīgiekārtu, kurās stūrēšanai vajadzīgo enerģiju nodrošina vadītāja muskuļi un īpaša iekārta, kas minēta 1.1.4. punktā;

Stūres iekārtas, kurās normālos apstākļos enerģiju stūrēšanai dod tikai īpaša iekārta, kas minēta 1.1.4. punktā, bet kura bojājuma gadījumā stūrēšanai var izmantot vadītāja muskuļu enerģiju, uzskata par "stūres iekārtām ar stūres palīgiekārtu".

- 1.2.1.3. Stūres iekārtas ar pastiprinātāju, kurās enerģiju stūrēšanai dod tikai īpaša iekārta, kas minēta 1.1.4. punktā.

1.3. **Stūres spēka moments.**

"Stūres spēka moments" ir spēks, kādu vadītājs pieliek stūres vadības ierīcei, lai stūrētu traktoru.

2. UZBŪVES, MONTĀŽAS UN PĀRBAUDES PRASĪBAS.

2.1. **Vispārīgas prasības.**

- 2.1.1. Stūres iekārtai jānodrošina traktora viegla un droša vadīšana un jāatbilst prasībām, kas sīki izklāstītas 2.2. punktā.

2.2. **Sīki izstrādātas prasības.**

2.2.1. *Stūres vadības ierīce.*

- 2.2.1.1. Stūres vadības ierīcei jābūt viegli lietojamai un satveramai. Tai jābūt projektētai tā, lai ritenus var novirzīt pakāpeniski. Stūres vadības ierīces kustības virzienam jāatbilst vēlamajai traktora braukšanas virziena maiņai.

- 2.2.1.2. Stūres spēka moments, kas vajadzīgs, lai traktors, kas brauc taisni, apgrieztos ar 12 m pagriezienu rādiusu, nedrīkst pārsniegt 25 daN. Ja ir stūres palīgiekārtas, papildu enerģijas apgādes pārtraukuma gadījumā vajadzīgais stūres spēka moments nedrīkst pārsniegt 60 daN.

- 2.2.1.3. Lai pārbaudītu atbilstību 2.2.1.2. punktā noteiktajai prasībai, traktors, kas ar ātrumu 10 kilometri stundā brauc taisni pa sausu, līdzenu ceļu, ar kura virsmu riepām ir laba saķere, izdara spirālveida kustību. Stūres vadības ierīcei pielikto spēka momentu reģistrē, līdz tā sasniedz stāvokli, kas atbilst traktora ievirzei 12 m rādiusa pagriezienā. Manevra ilgums (laiks no stūres vadības ierīces darbināšanas sākuma līdz brīdim, kad tā sasniedz stāvokli, kurā izdara mērījumus) nedrīkst pārsniegt piecas sekundes normālos nosacījumos un astoņas sekundes, ja īpaša iekārta ir bojāta. Viens manevrs jāizdara pa kreisi un viens pa labi.

Testa vajadzībām traktors jāpiekrauj līdz tehniski pieļaujamam maksimālajam svaram; spiedienam riepās un svara sadalījumam pa asīm jāatbilst izgatavotāja norādījumiem.

2.2.2. *Stūres mehānisms.*

- 2.2.2.1. Stūres iekārtai var nebūt elektriska vai pilnīgi pneimatiska stūres mehānisma.

- 2.2.2.2. Stūres mehānismam jābūt projektētam tā, lai tas atbilst visām ekspluatācijas prasībām. Apkopes un pārbaudes nolūkā tam jābūt viegli pieejamam.

- 2.2.2.3. Ja stūres mehānisms nav pilnīgi hidraulisks, traktoram jābūt vadāmam pat hidraulisko vai pneimatisko detaļu bojājuma gadījumā.

- 2.2.2.4. Tikai hidrauliski darbināmam stūres mehānismam un īpašai iekārtai, kas minēta 1.1.4. punktā, jāatbilst šādām prasībām:
- 2.2.2.4.1. Vienai vai vairākām spiediena ierobežošanas ierīcēm jāaizsargā visa ķēde vai tās daļa pret pārāk augstu spiedienu;
- 2.2.2.4.2. Spiediena ierobežošanas ierīcēm jābūt noregulētām tā, lai nepārsniegtu spiedienu T, kas ir vienāds ar izgatavotāja noteikto maksimālo darba spiedienu.
- 2.2.2.4.3. Cauruļvadu sistēmu raksturlielumiem un izmēriem jābūt tādiem, lai caurules iztur četrcāršu spiedienu T, kādu pieļauj spiediena ierobežošanas ierīces, un tām jābūt aizsargātām attiecīgās vietās un novietotām tā, lai līdz minimumam samazinātu tādu bojājumu risku, kas rodas no trieciena, un lai berzes radītu bojājumu risku varētu uzskatīt par nenozīmīgu.
- 2.2.3. *Vadāmie riteņi.*
- 2.2.3.1. Visi riteņi var būt vadāmie riteņi.
- 2.2.4. *Īpaša iekārta.*
- 2.2.4.1. Īpaša iekārta, kas definēta 1.1.4. punktā un ko lieto 1.2.1.2. un 1.2.1.3. punktā definēto tipu stūres iekārtās, ir pieņemama ar šādiem nosacījumiem:
- 2.2.4.1.1. Ja traktors ir aprīkots ar stūres palīgiekārtu, kas definēta 1.2.1.2. punktā, tam jābūt vadāmam pat tad, ja īpaša iekārta ir bojāta, kā noteikts 2.2.1.2. punktā. Ja stūres palīgiekārta nav sava enerģijas avota, tā jāaprīko ar enerģijas rezervuāru. Šo enerģijas rezervuāru var aizstāt ar patstāvīgu ierīci, kas stūres iekārtu ar enerģiju apgādā prioritāri attiecībā pret pārējām sistēmām, kuras ir pievienotas pie kopīgā enerģijas avota. Stūres sistēmai un bremžu sistēmai nedrīkst būt kopīgs enerģijas avots. Ja enerģijas avots ir saspīests gaiss, gaisa cilindrs jāaizsargā ar vienvirziena vārstu.
- Ja normālos nosacījumos stūres iekārtu ar enerģiju apgādā tikai 1.1.4. punktā minētā īpaša iekārta, stūres palīgiekārta jābūt aprīkotai ar ierīci, kas īpašas iekārtas bojājuma gadījumā dod gaismas vai skaņas brīdinājuma signālu, ja stūres spēka moments pārsniedz 25 daN.
- 2.2.4.1.2. Ja traktors ir aprīkots ar stūres iekārtu ar pastiprinātāju, kas definēta 1.2.1.3. punktā, un ja šī iekārta ir pilnīgi hidrauliska, īpašas iekārtas bojājuma gadījumā jānodrošina iespēja izdarīt abus 2.2.1.3. punktā aprakstītos manevrus ar īpašas papildierīces palīdzību. Speciālā papildierīce var būt saspīesta gaisa vai gāzes cilindrs. Eļļas sūkni vai kompresoru var izmantot par speciālo papildierīci, ja minēto ierīci darbina traktora riteņu griešanās un ja tā nevar atvienoties no riteņiem. Īpašas iekārtas bojājuma gadījumā jādarbojas gaismas vai skaņas brīdinājuma signālam.
- 2.2.4.1.2.1. Ja īpaša iekārta ir pneimatiska, tai jābūt aprīkotai ar saspīesta gaisa cilindru, ko aizsargā vienvirziena vārsts. Saspīestā gaisa cilindra tilpums jāaprēķina tā, lai var izdarīt vismaz septiņus pilnus pagriezienus (no atdures līdz atdurei), pirms spiediens cilindrā pazeminās līdz pusei no tā darba spiediena; tests jāizdara, vadāmajiem riteņiem nesaskaroties ar zemi.